

Θούριος Ρήγας Βελεστινλής

Λογοτεχνικό Είδος.

Το έργο «Θούριος» είναι ένας πατριωτικός ύμνος που προτρέπει σε απελευθερωτικό αγώνα.

Περιλαμβάνει 126 στίχους από τους οποίους δίνονται στο απόσπασμα οι 40 πρώτοι.

Τίτλος.

Η λέξη «θούριος, σύμφωνα με τους αρχαίους Έλληνες, σήμαινε ορμητικός, πολεμικός. Με αυτό τον τίτλο θέλει να αποδώσει το επαναστατικό περιεχόμενο του ποιήματος.

Θέμα.

Η προτροπή του ποιητή προς τους σκλαβωμένους Έλληνες για επανάσταση κατά των Τούρκων (Οθωμανών).

Διάρθρωση ενοτήτων.

- **1^η ενότητα:** στ. 1-20 : προσίμιο- δυσκολίες των κλεφτών από τη σκλαβιά (τα δεινά της σκλαβιάς).
- **2^η ενότητα:** στ. 21-30: Προτροπή σε απελευθερωτικό αγώνα.
- **3^η ενότητα:** στ.31-40 : όρκος για κοινό αγώνα και συνέπειες παράβασης του όρκου.

Νοηματική εμβάθυνση.

Ο Ρήγας αγανακτισμένος ξεσπά για τις συνθήκες ζωής της σκλαβιάς . Μέσα από τον ύμνο αυτό εξαίρει την ελευθερία και επισημαίνει με παραδείγματα πως στη σκλαβιά κανείς δε μπορεί να είναι σίγουρος για την ζωή και την παρουσία του, αφού ανά πάσα στιγμή κινδυνεύει να γίνει θύμα του τυράννου ακόμη και αν διαθέτει αξιώματα.

Καλεί τους Έλληνες να ορκιστούν στο Σταυρό πως θα αγωνιστούν για την ελευθερία της πατρίδας και στη συνέχεια δίνεται το περιεχόμενο του όρκου όπου δίνεται έμφαση στον κοινό αγώνα εναντίον των τυράννων.

Ερμηνεία ιδιαίτερων σημείων.

1η ενότητα:

Στην 1η ενότητα του Θουρίου, ο Ρήγας με χαρακτηριστικές εικόνες διεκτραγωδεί την θλιβερή κατάσταση των ραγιάδων, που δεν ορίζουν πατρίδα,

δεν ορίζουν τους ανθρώπους τους, την οικογένειά τους, όλοι είναι έρμαια στην επιθυμία και τη βούληση του δυνάστη. Με το «Ως πότε,» στην αρχή του Θουρίου ο Ρήγας θέλει να δηλώσει ότι, ενώ οι σκλαβωμένοι νιώθουν την κατάντια της σκλαβιάς και είναι έτοιμοι ψυχικά και αντικειμενικά για την ανάκτηση της λευτεριάς, αδρανούν, δεν ξεκινούν τον αγώνα της επανάστασης. Η φράση αυτή του Ρήγα δείχνει την αδημονία του Ρήγα για την απελευθέρωση και συγχρόνως τη σημασία για την ψυχική παρακίνηση των σκλαβωμένων να αρπάξουν τα άρματα για την λευτεριά.

Ο ποιητής, από την αρχή ακόμη του Θουρίου, τους σκλαβωμένους, που τους αποκαλεί «παλληκάρια», τους χαρακτηρίζει ως λιοντάρια. Το λιοντάρι είναι το πιο δυνατό ζώο, που θεωρούνταν ως πρότυπο δύναμης και μεγαλείου.

Στη συνέχεια επεξηγεί την αφοριστική πρότασή του για την κατάσταση της σκλαβιάς. Ζώντας μέσα στη σκλαβιά, οποιαδήποτε στιγμή είναι δυνατόν να καταστραφείς και να πεθάνεις χωρίς λόγο, χωρίς εξήγηση. Ακόμη και αν αποκτήσεις αξιώματα, πάλι είσαι εκτεθειμένος στις ορέξεις του σουλτάνου, της απολυταρχικής τυραννίας και εξουσίας του. Ο Ρήγας απευθύνεται όχι μόνο στους Έλληνες- Ρωμιούς και στους άλλους λαούς των Βαλκανίων αλλά και στους καταπιεσμένους Τούρκους με αυτή την τοποθέτηση.

2η ενότητα:

Ο Ρήγας Βάζει τους ραγιάδες να ορκιστούν στην απόφασή τους να αποτινάξουν την τυραννία και να αποκτήσουν την πολυπόθητη ελευθερία, που τόσους χρόνους οι σκλαβωμένοι ονειρεύονταν. Μάλιστα βάζει τους σκλαβωμένους να ορκιστούν «επάνω στον Σταυρόν», το πιο ιερό που έχουν οι χριστιανοί.

3η ενότητα:

Ο Ρήγας δίνει και βασικές οδηγίες στους επαναστάτες, πως τώρα θα έχουν την ευθύνη των πράξεων τους. Πρέπει να ακολουθούν «προκομμένους» αρχηγούς με πατριωτισμό, πολιτικός όρος που εισάγεται με τον Ρήγα. Οι επαναστάτες θα πρέπει να ακολουθούν τους Νόμους και όχι τις επιθυμίες τους. Με την υπακοή στους Νόμους περιορίζονται οι εγωιστικές τάσεις των επαναστατών.

Δεσμεύσεις όρκου :

- κανείς να μη γίνει όργανο του κατακτητή, (στ. 32)
- μόνος σκοπός : ο αφανισμός των εχθρών (τυράννων) στ.35-36
- πίστη στη πατρίδα στ. 37
- απόλυτη υπακοή στους άρχοντες (στρατηγό) στ.38
- τιμωρία στους επίορκους – σκληρή τιμωρία από την παράβαση του όρκου

Αφηγηματική οργάνωση.

Στιχουργία: ιαμβικός, οξύτονος 13 σύλλαβος (κάθε στίχος αποτελείται από έναν 7σύλλαβο και από έναν 6σύλλαβο), με ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία.

Γλώσσα και ύφος.

Δημοτική (φαναριώτικη) με ιδιωματισμούς (πχ ψένουν), τουρκικές λέξεις και λόγιες. Το ύφος απλό ζωντανό, γιατί παρουσιάζει το φλογερό κήρυγμα του Ρήγα.

Εκφραστικά μέσα (ενδεικτικά).

- **Παρομοίωση :** στ. 2 «σα λιοντάρια»
- **Ασύνδετο :** στ. 1-2, 3-4
- **Μεταφορά :** «πικρή σκλαβιά», «χάνουμε αδέρφια», «παρά σκλαβιά και φυλακή» (το αίμα σου να πιει, καθρέπτης είν' να ιδής κ.ά.)
- **Αντίθεση :** «ελεύθερη ζωή- σκλαβιά»
- **Υπερβολές:** Προσωποποίηση : « οι Νόμοι», «η Πατρίδα»
- **Παρομοίωση :** (η αναρχία ομοιάζει την σκλαβιά)
- **Μεταφορά :** (σκληρή φωτιά)
- **Αντίθεση :** αρχηγός- αναρχία